

TEMIDA
2016, vol. 19, br. 3-4, str. 581-584
ISSN: 1450-6637

Dodela nagrade „Anđelka Milić“

Beograd, 29. februar 2016. godine

Sekcija za feministička istraživanja i kritičke studije maskuliniteta (SEFEM)¹ je 29. februara 2016. godine svečano dodelila nagradu „Anđelka Milić“ u prostorijama Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Nagrada „Anđelka Milić“ za feminističko stvaralaštvo u oblasti nauke i kulture, kao i za podršku tom stvaralaštvu i primenu feminističkih ideja u različitim oblastima društvenog života dodeljena je ove godine po prvi put. Nagrada nosi ime po Anđelki Milić (1942-2014), sociološkinji i feminističkoj aktivistkinji, ujedno i prvoj predsednici SEFEM-a (2013-2014), koja je svojim naučnim radom i feminističkim angažmanom dala veliki doprinos razvoju rodnih studija, osnaživanju ženskog pokreta i jačanju rodne ravnopravnosti. Cilj organizatora (SEFEM) je bio da se ustanovljavanjem nagrade „Anđelka Milić“ trajno očuva uspomena na njeno naučno delo, naučni doprinos i feministički aktivizam i da se ukaže na potrebu za osnaživanjem feminističke proizvodnje kroz različite vidove stvaralaštva. Žiri u sastavu dr Marina Hughson, dr Dubravka Đurić i dr Ivana Kronja je dodelio nagradu u četiri kategorije:

- 1) Prof. dr Biljani Dojčinović za knjigu *Pravo sunca: Drugačiji modernizmi* (Akademska knjiga, Novi Sad, 2015) u kategoriji najbolji naučni rad domaće autorke ili autora u oblasti društvenih i humanističkih nauka (uključujući studije kulture) i nauke o umetnosti;

¹ Sekcija za feministička istraživanja i kritičke studije maskuliniteta (SEFEM) je neprofitna organizacija koja promoviše i podstiče feminističku proizvodnju kontekstualizovana znanja. Primarna aktivnost Sekcije predstavlja organizovanje tribina i predavanja iz oblasti feminističkih istraživanja i kritičkih studija maskuliniteta. Tokom ove godine Sekcija je organizovala ciklus predavanja „Feminizam u Srbiji – teorija, istraživanja, stvaralaštvo“ i pokrenula kampanju „Znanje za priznanje“. Ova kampanja, pokrenuta 8. marta 2016. godine, stvorena je u cilju oslobađanja aktuelnog ženskog naučnog stvaralaštva od rodnih predrasuda i stereotipa i osnaživanja naučnica prilikom procenjivanja značaja i vrednosti svog naučnog doprinosa. Više informacija dostupno je na internet stranici Sekcije www.sefem.org.

- 2) Naučnom časopisu *Temida* (glavna i odgovorna urednica prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović) i Zavodu za ravnopravnost polova, Novi Sad, Vojvodina (direktorka Vesna Šijački) za podršku razvoju stvaranja znanja iz oblasti rodni studija u Srbiji (teorija i istraživanja);
- 3) Doc. dr Jovanki Šaranović, direktorki Instituta za strategijska istraživanja Ministarstva odbrane, za uvođenje ili podsticanje praksi koje značajno doprinose uspostavljanju rodne ravnopravnosti u organizacijama, institucijama ili u lokalnim zajednicama;
- 4) Mileni Bogavac i Vojkanu Arsiću za predstavu *Crvena-samoubistvo nacije*, Bitef teatar i E8, za kreativni poduhvat koji koristi saznanja iz oblasti feminističke teorije i istraživanja, kao i kritičkih studija maskuliniteta i afirmiše rodnu ravnopravnost.

Pored osnovnih nagrada dodeljene su i posebne nagrade u želji da se oda priznanje naporima i izuzetnim doprinosima koji imaju istorijski značaj za feministički pokret u Srbiji, a posebno za oblast feminističkog stvaralaštva u nauci i kulturi. Dobitnice posebnih nagrada su (po abecednom redu):

- 1) Sonja Drljević – za pionirski doprinos razvoju ženskog pokreta u Srbiji i za podršku razvoju znanja u okviru ženskog pokreta od kraja sedamdesetih godina do danas.
- 2) Prof. dr Slobodanka Konstantinović Vilić – za istraživanja u oblasti kriminologije i razvoja pravnih studija roda i njihovo uvođenje u univerzitetsku nastavu.
- 3) Zorica Jevremović Munitić – za značajan doprinos osnivanju i razvoju feminističkog i aktivističkog pozorišta u SFRJ i Srbiji i afirmaciji getoizovanih zajednica, žena i etničkih manjina kao subjekata pozorišne umetnosti, te za delo u oblasti dramaturgije, teatarskog, TV i video stvaralaštva, istorije kulture, kritike i semiologije medija i filma.
- 4) Nadežda Radović – za stvaralaštvo u oblasti književnosti i publicistike, kao i za medijsku afirmaciju feminističkog stvaralaštva u svim oblastima.
- 5) Jasmina Tešanović – za doprinos feminističkom pokretu i za feminističko književno stvaralaštvo.

Na dodeli nagrade dr Marina Hugson, članica žirija, održala je govor u kojem je naglasila da se cilj ustanovljavanja nagrade „Anđelka Milić” ogleda u osnaživanju „feminističke proizvodnje kontekstualizovanog znanja, pre svega

putem originalnih i relevantnih istraživanja, kao i njihove kreativne upotrebe i primene u svim oblastima društvenog života u Srbiji".² U govoru je dr Hugson istakla važnost prepoznavanja vrednosti feminističkog kontekstualizovanog znanja i feministički orijentisanih kreativnih poduhvata, budući da su ova znanja i poduhvati od ključne važnosti za širenje poruka o rodnom jednakostima, nediskriminaciji, nenasilju i nužnosti prevazilaženja mizoginije i rodnih stereotipa. Prema rečima dr Hugson: „Pre svega, ovo je nagrada koja se fokusira na znanje i na proizvodnju znanja. Sve kategorije odnose se na znanje: na istraživanje, teorijsko i empirijsko, kojim se znanje artikuliše, na širenje i podsticanje istraživanja i stvaranje znanja, na korišćenje istraživanja i znanja u transformaciji institucija, na korišćenje znanja u kreativnim umetničkim projektima. Mislim da je važno da naglasim da mi ovde ne nagrađujemo aktivizam, osim ako sama proizvodnja znanja i njegovo korišćenje na gore opisane načine nije aktivizam. Ja sam sklona da verujem da to jeste pravi društveni aktivizam, jer se njime pomeraju granice u progresivnom smeru. Znanje stvara pretpostavke za promenu, a ne valja kada promena počiva na neznanju“.³

Dobitnice nagrade su na dodeli istakle zahvalnost i zadovoljstvo što im je uručena nagrada koja nosi ime „Anđelka Milić“ i pri tome se osvrnule na lik i delo Anđelke Milić kroz prizmu ličnih sećanja i kroz njene naučne i aktivističke doprinose feminističkom pokretu. Vesna Šijački je na samom početku svog govora istakla da je ova nagrada izuzetno važna jer nosi ime Anđelke Milić i tako čuva uspomenu na njen ukupan naučni i feministički rad i stvaralaštvo. Sonja Drljević je sa žirijem, drugim dobitnicama i dobitnicima nagrade i gostima skupa podelila svoje sećanje na poznanstvo sa Anđelkom Milić: „Upoznala sam Anđelku devedesete godine, u Studentskom kulturnom centru, u Beogradu, na drugom Jugoslovenskom feminističkom skupu. Anđelka je bila jedna od retkih, naših feminističkih teoretičarki. Na skupu je došlo do malog varničenja oko pitanja odnosa među aktivistkinjama i teoretičarkama. Bila sam saglasna sa Anđelkom da bez teorije nema prakse i obrnuto“.⁴

² Izvod iz govora dr Marine Hugson o značaju nagrade „Anđelka Milić“ i borbi za ženska prava uopšte. *Šta je smisao nagrade „Anđelka Milić“?* Dostupno na: <http://sefem.org/vesti/mediji/sta-je-smisao-nagrade-andjelka-milic-dr-marina-hugson/>, stranici pristupljeno 1.9.2016.

³ Videti fusnotu 2.

⁴ Obraćanje dobitnice nagrade Sonje Drljević *Delile smo iste feminističke vrednosti kao i političke stavove*. Dostupno na: <http://sefem.org/vesti/mediji/dobitnica-nagrade-andjelka-milic-sonja-drljevic/>, stranici pristupljeno 1.9.2016.

U govorima su dobitnice nagrade izrazile zahvalnost što je njihov naučni rad prepoznat kao rad kojim se nastavlja proizvodnja feminističkog znanja u Srbiji. Nagradu koja im je dodeljena su doživele kao priznanje koje promovise naučni doprinos rodnim studijama i omogućava veću vidljivost feminističkog stvaralaštva, kako naučnog, tako i umetničkog. Govoreći o nagradi koja joj je uručena dr Biljana Dojčinović je rekla da ona predstavlja „kolektivni, javni odjek dugogodišnjeg rada - bavljenja onim što smatram zanimljivim, potrebnim i na način koji smatram ispravnim“⁵. Takođe je istakla zadovoljstvo da u sadašnjem trenutku u našem društvu postoje i individualne i kolektivne vizije koje ozbiljno pokreću i podstiču feministički angažman na različitim poljima što je bila i ostala pokretačka snaga profesorke Anđelke Milić. Vesna Šijački je navela da se vrednost nagrade ogleda u tome što odaje priznanje naučim doprinosima iz oblasti rodnih studija i feminističkim umetničkim ostvarenjima, koji su u društvenom i intelektualnom životu Srbije neretko skrajnuti. Dobitnice su se složile da nagrada kojom se odaje priznanja kreatorima i kreatorkama feminističkog znanja inspiriše i buduću proizvodnju feminističkog znanja i feministički orijentisanih kreativnih poduhvata.

Dakle, dodelom nagrade „Anđelka Milić“, organizator, SEFEM, je izrazio zahvalnost ženama i muškarcima koji su ostvarili izuzetne doprinose u oblasti feminističkog stvaralaštva, kako u oblasti nauke, tako i u oblasti kulture. Činom dodele nagrade SEFEM je afirmisao feminističko stvaralaštvo, a istovremeno i osnažio kreatore i kreatorke feminističkog znanja i umetničkih projekata baziranih na ovom znanju, koji su svojim radom doprineli prevazilaženju mizoginije i rodnih stereotipa, širenju ideja o nediskriminaciji, nenasilju, i jačanju rodne ravnopravnosti. Time je poslata poruka ne samo feminističkim aktivistkinjama i aktivistima, već i široj javnosti, da je feminističko stvaralaštvo u Srbiji izrazito značajno budući da ono suštinski doprinosi jačaju modernizacijskih i transformacijskih procesa u srpskom društvu. Nagraditi kreatore i kreatorke takvog stvaralaštva znači obezbediti vidljivost feminističkog znanja i kreativnih projekata i osnažiti postojeće stvaraoce, ali i ohrabriti buduće, kako bi se kolektivnim naporima odbacili zastareli i štetni oblici rodnih isključivanja i hijerarhija.

MILICA RESANOVIĆ

⁵ Obraćanje dobitnice nagrade prof. dr Biljane Dojčinović *Kolektivni, javni odjek dugogodišnjeg rada*. Dostupno na: <http://sefem.org/vesti/mediji/dobitnica-nagrade-andjelka-milic-biljana-dojcinovic/>. stranici pristupljeno 1.9.2016.